

\* **A**mbrosius Archintus patricius Mediolanensis. Lectori Salutem. Peruenerunt nuper ad manus meas Aeneae filii picolomini Senensis uiri rarissimi epla: quas dum in minoribus ageret aut non dum cardinalatus dignitatem excessisset ad Principes ad Amicos & Fautores suos ex tempore dictabat. Eas cum legissem indolui tanti ingenii uicem. Quod uir latinus & eruditissimus qui nemini patris nostrorum memoria in omni scientiarum genere cedit ab horrida Germania corrupte imprimetur & non ab re inter litteratos sepe disceptatum est praeferat ne humanae societati impressoria hec ars uel potius obfuerit. Comperi enim ex earum lectione infinitos errores ut diuinandum potius esset quam legendum. Cogitanti igitur mihi & ipsius aeneae elegantiam et miram eplae ipsae utilitatem concinamque breuitatem: Visum est quicquid temporis subfurari potui: redigere eplas ad aliquem ordinem ut omnes intelligant pro uirili mea tanto uiro me affici qui propria uirtute & non fauore nec fortuna ex humili loco ad fastigium summi pontificatus euectus est. Is enim a teneris annis litteris deditus: iurisque postea caesareo operam dedit: mox ut intestinas factiones euaderet Mediolanum se conferens praepositura sancti Laurentii maioris Mli donatus est. Deinde in Germaniam profectus in concilio Basiliensi quo tota uirorum doctorum summa conuenerat omnium iudicio: & doctissimus: & modestissimus iudicatus est. & non immerito diuus Fridericus tertius Romanorum Rex in secretarium delegit: Laureatumque poetam reddidit: & post multos exhaerentis labores Tergestinem episcopatum nactus: Vacantemque deinde ecclesiae Senensi patriae suae sufficitur. Demum post longas pactas uigilias pro re publica christiana ad Cardinalatus dignitatem a Calixto Pontifice maximo promotus: eidemque morienti summo omnium fauore ad supremum illud dignitatis culmen aeneas ipse immediate successit: Non enim in praesentia eius res praecclare gestas enarraturus accedo quia a uiris praestantissimis tractata sunt ne forte dum illius laudes referre uellem ob ingenii mei exiguitatem eas potius labefactarem: Tanta est enim maximi huius Pontificis gloria ut nullius laude crescat nulliusue uituperatione minuatur: utinam is semper uixisset quia iacentes litteras subleuabat & doctos in omni scientiarum genere premiis & dignitatibus decorabat utque ad uirtutes omnes alliceret non quorundam more qui facti uoti sui compotes uirtutes prosterunt. Is Pontifex dignissimus Pius nominatus licet assiduus obrueretur occupationibus semper aliquid legebat: scribebatque manu sua Extat & alterum uolumen egregium quod in pontificatu ipso maximo ad Reges & Principes exarauit. Tandem dum bellum contra fedissimam thurcorum gentem pararet: & in anchoris staret classis in anchone portu diuinam animam efflauit: Relicto apud omnes christianos sui desiderio: Quod reliquum est has lecturos eplas: & oro & obsecro ut si quid minus accurate. Impensum extiterit impressoribus uicio dent qui datum sibi ordinem persepe non seruant mihi uero ignoscant quia impressoribus adesse non possum: hoc tamen elaboraui ut epla quae apud Barbaros impressae sunt: & uix quattuor uolumina ad Italos peruenerunt omnibus esset. cum paruo ere copia & meliori artificio impressae: correctio resque & emendatiores haberentur quia Germania illa latinorum nominum uocabula ignorat ordinemque confundit: Teneat itaque Barbara Germania codices suos quia Ambrosii Archinti. & Ioh. uinzalii uiri docti qui totum opus reuisit beneficio studiosis & litteratis multa eplae ipsae uolumina in medium allata sunt. Sis felix condidissime lector & patri bonae litterae patris indulgentissimi me mor. Cuius umbra dent superi tenuem & sine pondere terram. Spirantesque crochos & in urna perpetuum uer. Mli quinto kl. Decembris Anno a partu uirginis. Mccccxxxvi.